

Bazovský Miloš Alexander (1899-1968) :)

Jeden z najvýznamnejších slovenských maliarov. Reprezentoval Slovensko na medzinárodných bienále. Priatelil sa s viacerými zahraničnými umelcami. Dobre poznal najmä slovenský vidiek a rád ho zobrazoval na plátne.

Miloš Alexander Bazovský sa narodil 11. januára 1899 v Turanoch nad Váhom. Bol maliarom, kresliarom a grafikom. Spomedzi osobností výtvarníkov najsenzibilnejšie vyjadril baladickú povahu slovenskej skutočnosti. V roku 1909 začal študovať na gymnáziu v Budapešti. Toto štúdium však nedokončil. V roku 1916 maturoval na Obchodnej akadémii v Dolnom Kubíne. V roku 1918 zložil skúšku na AVU v Budapešti (prof. I. Réti). V rokoch 1919-1924 študoval na AVU v Prahe (prof. J. Loukota, V. Bukovac, M. Pirner, J. Obrovský, M. Švabinský). Absolvoval ročný pobyt (1921) v súkromnej maliarskej škole prof. Deluga vo Viedni. V roku 1924 sa vrátil na Slovensko a tvoril v improvizovaných podmienkach v Turanoch. Stal sa členom Spolku slovenských umelcov (1921-1930) a vystavoval spolu s jeho ďalšími členmi. Odklonil sa od vplyvu secesie a symbolizmu a v roku 1929 sa spriatelil so Zolom Palugyayom. Počas nasledujúceho roka začal intenzívne spolupracovať nielen s Palugyayom, ale aj s J. Alexym. Spolupráca vyústila do početných ciest po Slovensku a návštev rôznych slovenských miest (Zázrivá, Orava, Detva, Heľpa, Telgárt), ktorú umožnili vznik série putovných výstav 1930-1932. Pôvodné monumentalizačné úsilie slovenského maliarstva obohatil novú expresívnu tvarovú skladbu a rapsodickú farebnosť. V roku 1931 sa presťahoval do Martina a vystavoval vo Viedenskom Künstlerhause (1934). V roku 1935 sa stal členom Združenia slovenských umelcov. Priblížil sa k avantgardnému úsiliu L. Fullu a M. Galandu. V roku 1936 reprezentoval naše umenie na XX. medzinárodnom bienále v Benátkach. Svoju účasť na tomto podujatí zopakoval i v roku 1942. Neskôr uskutočnil maliarske potulky po Horehroní, ktoré odštartovali nové obdobie jeho tvorby (1938-1944), v ktorom primát nadobudla farba a jej emotívna sila. Z technik ho popri olejomalbe zaujala i tempera, gvaš a akvarel. Po zdĺhavej chorobe (1944-1946) sa vydal späť na Oravu (Leštiny, Malatiná, Veličná, Dolný Kubín, Rabča, Sihelná a pod.). Pravidelne sa tam vracal aj v rokoch 1952-1954, aby tak dospel k vrcholnej fáze svojej expresívno-výrazovej a farebno-baladickej tvorby. V roku 1957 sa usadil v Čemiciach, odkiaľ sa natrvalo presťahoval do Trenčína (1962). Posledné roky jeho života boli impulzom pre založenie Oblastnej galérie M. A. Bazovského v Trenčíne (1969), ktorá v roku 1979 sprístupnila stálu expozíciu umelcovej tvorby (do r. 1991). Bazovský uskutočnil mnohé študijné cesty do zahraničia, dostal množstvo ocenení a mal nespočetne veľa výstav. Prenikol k samej podstate zobrazenia slovenskej skutočnosti. Patrí k najväčším koloristickým zjavom modernej slovenskej maľby. Neopakovateľným spôsobom vyjadril ideu národnosti, filozofiu života človeka a krajiny vidieckeho typu.